

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hírdetési díj:

Negy hasábo...
Hírdetést vagy...
Hírdetéseket...
Készítők nem adnak vissz...

Előfizetési árak:
Egész évre...
Félévre...
Negyedévre...
Egy hónapra...
Egyes száma 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden köz...
Előfizethető helyben:
Földégi K. Lajos Könyvtársaságában...
és a kiskönyvtárban. (Főtar 1828. sz. alatt.)

A 25-ik §.

Többször fejtegettük már, hogy milyen kudarcot vallottak a hadsereg intéző körei a hírhedt 25-ik paragraffussal, mely két évi szolgálatra kényszeríti azon önkénteseket, kik a tiszti vizsgát le nem teszik. Bezonyult, hogy semmi szükség sem volt e szigorító intézkedésre, mert máris annyi tartalékos tiszt van, hogy a tiszti vizsgát letett önkéntesek közül csak kevésnek jut tiszti bojt.

Megindult tehát a harc a 25-ik §. ellen. A képviselőház tegnapi ülésén a függetlenségi és 48-as párt szónokai követelték e § eltörlését s bizonyos, hogy a magyar közvélemény a leglelkesebben fogja támogatni pártunkat e küzdelemben.

A küzdelem akkor kezdődött, midőn az ujoncz megajánlási törvényjavaslatot M ü n i c h Aurél előadó elfogadásra ajánlván, ezzel kapcsolatban beterveztette a közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának ereeményéről, a hadseregben előfordult öngyilkossági esetekről és a közös hadseregtől a honvédség állományába történt tiszti áthelyezésekről szóló miniszteri jelentéseket.

Tóth János és Lits Gyula fejtették ki tartalmas beszédben a függetlenségi és 48-as párt álláspontját a napirenden lévő kérdésekkel szemben.

Tóth János mindenképpel bizonyította, hogy a közös hadsereg nem felel meg még a 67-iki törvény rendelkezésének sem, mert az is magyar hadsereget ismer, azután részletesen ismerteti azokat a visszaéléseket, a melyeket a közös hadsereg kebelében büntetlenül üznek, rámutat azokra a régi bajokra, mint a tüzéség és műszaki csapatok hiánya — melyek a honvédség harc-képességét békóba szoritják és pártjának zajos helyeslése közben arra a konkluzióra jutott, hogy a legnagyobb alkotmányos jogot gyakorolva, sem a közös hadsereg, sem a honvédség számára nem szavazza meg az ujonczokat.

Mielőtt ezután Lits Gyula beszélhetett volna Tóth Aladár kért szót a kormányért sorából és nyilván előzetes utasításra azt javasolta, hogy azon egyévi önkéntesek, a kik minden törekvésük és példás magaviseletük mellett sem képesek a tiszti rangot elnyerni, adminisztratív módon a második szolgálati év alól felmentessenek.

A függetlenségi és 48-as párt azonban, mely nem kegyelmet kér, hanem igazságot követel, a 25-ik §. törlését indítványozta Lits Gyula képviselővel, a ki nagy szakavatottsággal mutatta ki annak az állapotnak tarthatatlanságát, a melyet a közös hadügyminiszter azon intézkedése teremtett, hogy a tiszti vizsgát tett önkéntesek nagy részét csak tiszthelyettesekké, illetve hadapródokká nevezték ki. A magyar ifjuság és a hadsereg érdekében kéri tehát a 25. §-nak eltörlését, és ez iránt határozati javaslatot is nyújtott be.

Bernáth Béla a nemzeti párt nevében elfogadta az ujonczmegajánlási törvényjavaslatot de Nagy István a 25. §. ellen a Litséhez hasonló határozati javaslatot terjesztett a Ház elé.

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter szólalt fel ezután és inkább személyes támadásokkal, mint objektív argumentumokkal védelmezte álláspontját, nem éppen jó magyarsága által az egész házat folytonos derűtségben tartva.

Különösen gúnyos hahota támadt akkor, mikor a miniszter azt a kijelentést tette, hogy a függetlenségi párt szónokai semmi újat sem mondtak, mintha bizony azok a bajok és hiányok, melyek a hadseregnél évtizedek óta orvosulatlanul maradtak, valami új keletiek volnának.

Ugron Gábor fényesen vissza is verte a honvédminiszter támadását; nagy-szabású beszédében mutatván ki a miniszter tévedéseit, egyszersmiód megjelölve azokat a hibákat is, a melyek hadseregünk egészséges fejlődését lehetlenné teszik. A Tóth Aladárnak a Fejérváry báró által is elfogadott indítványa

ellen pedig az 1889-iki véderőtörvény nevében tiltakozott, mert az csak a protekció fokozására volna jó, erre pedig semmi szükség nincsen.

A nagy tetszéssel fogadott beszédre Fejérváry hr. miniszter kénytelen volt azonnal reflektálni, ámde a miniszter szavai csak megerősítették Ugron Gábor állításait. A többség ezután a határozati javaslatokkal szemben a törvényjavaslatot és a miniszteri jelentéseket fogadta el, mire a tegnapi ülés véget ért.

Thaly Kálmán beszéde,

a képviselőház jan. 30-iki ülésén.

(Folytatás és vége.)

Sajnálom, hogy a t. miniszter ur a külföldön nagyon sokoldalú programbeszédében a képzőművészetekről megelégedett. Nem mondom ezt azért, mintha feltennem, hogy nem helyez kellő súlyt a képzőművészetekre, sőt megvagyok az ellenkezőről győződve. Azonban itt is egy körülményt a figyelmebe kell ajánlanom. Eötvös Loránd br. volt miniszter ur a múlt nyáron a törvényhatóságokhoz egy köriratot intézett, a melyben meleg hangon felhívta azokat az ezredéves ünnepély alkalmából, hogy a területökön lezajlott történelmi események, vagy ott született nevesebb férfiak arcképeit, szobrait stb. készíttetnék el. Törvényhatóságainkban meg van erre a jó hajlam és az országban a miniszter ur felhívására már eddig is eredménytel bízható mozgalom indult meg. Most is kaptam leveleket Komáromvármegye és Zólyomvármegye részéről, a törvényhatóságok ugyanis hozzák történelmi búvárokhoz fordulnak és felké rőnk bennünket hogy a megyéik területén lezajlott történelmi események közül jelöljünk ki többet, hogy azt lefestessék.

Több múzeumi munkát is szerencsém kijelölni nehányat és elfogadták. Hanem egy nagy baj lesz a jóakarattal. Oly kevés történelmi festőnk van, annyit lesz egy-szerre a megrendelés, hogy megvagyok róla győződve, hogy történelmi festőnk nem lesznek képesek megfelelni a tömeges megrendelésnek, mert alig van 2-3 történelmi festőnk. Ezek is magyarázatot kernek tőnk a különböző feje-vekre, köztümmökre vonatkozólag mindenféle egyes korokból és csak ilyenkor jut igazán eszembe, hogy mennyire igaza volt a nagy tudományú Ipolyi Arnold püspöknek, a képző-művészeti tarsulat egykori elnökének, midőn egy hatalmas megnyitó beszédében a magyar

történelmi festészet cultiválására buzdította képviselőinket. Fajdalom, hogy niúcsen magyar Műtejkünk, a ki a lengyel történetnek minden mozzanatát oly dícsőségesen megörökítette. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) Most, midőn a magyar történelmi események megörökítésére a mozgalom már megindult, felhívom a t. miniszter urat, hogy amár sok jeles festőnk van, de ezek leginkább genre és tájfestők és történelmi festéssel, fájdalom — alig kettő-három foglalkozik, méltóztassék lehetőleg oda hatni, hogy ifjú növendekainknek a festészet iskolában képeztetését a történelmi festésre fordítsák, úgy, a hogy az boldogult Ipolyi Arnold abban a feledhetetlen beszédében contempálta; sőt állami ösztöndíjjal küldjön ki a külföldre képzettebb olyan ifjú festőket, a kik a történelmi festésre adták magukat a végett, hogy a külföldi történelmi múzeumokat, costumöket stb tanulmányozzák.

Mert másképen attól tartok, hogy fantáziából fognak historiai képeket festeni, melyek nem lesznek történelmi. Hiszen utó-jára is a nagy számban levő genre festők jó tiszteletdíjért el fogják vállalni a történelmi képek készítését is, hanem azután, hogy csakugyan hű megörökítései lesznek-e e műveik azon kor eseményeinek, viseletének stb. a melyből a tárgy vételeit, az nagy kérdés. Van ugyan 2-3 művészünk, a kik jelesek a történelmi festészet terén, de ez kevés, úgy hogy ezek nem fogják győzni a számos megrendelőket. Itt az idő tehát arra, hogy képeztessek ifjaink a történelmi festészetre, és ekképen fog a t. miniszter ur megfelelni művészeti terén annak az iránynak, melyet a középiskoláink hangoztatott, hogy t. i. a nemzeti elemnek több tért kell nyitni. (Helyeslés balfelől.)

Befejezésül még egyre kérem fel a t. miniszter ur figyelmét és ez a képzőművészet. (Halljuk!) A millennium alkalmából történelmünk legkiválóbb alakjait képeiben, szobrokban ábrázolva lesznek a kiállításon; az országban épületen is lesznek ily szobrok. Itt felhívom a t. miniszter ur figyelmét arra, hogy van Drezdában a szász királyi palotában történelmünk egyik leg-nemesebb alakjának II. Rákóczi Ferencnek egy előkelő, régi magyar művész. Mányoki által festett igen szép arcképe, melyet maga a nevezett fejedelem ajándékozott volt a szász király egyik ösének, Ágost lengyel királynak, barátjának. Ha a t. miniszter ur Csáky gr. minisztersége idejéből előadhatja az aktákat, erre vonatkozólag levelezéseket fog találni. Arról volt szó, hogy ennek a reánk nézve oly kiváló képek az eredetije a magyar nemzet számára megszerzessék, de ez elvárhatlan akadályba ütközött, mert a kép a szász királyi háznak majoratuzsi kincseihöz tartozik, s így a szász törvényhozás hozzájárulása nélkül

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A KÖLTŐ.

Boldog, ha mit, érez, rimekre tagolta,
Ha magát kedvére, ha jól kidalolta,
Hallák-e? Nem hallák? dala csak elesenült?
Mindegy, célját érte, a lelke megengyhült.

De az elmúlás bus napjai jönnek,
Szava sincs, hangja sincs szegény énelőnek,
Maga magának van terhe-szalmaára,
Feküdni szeretne a koporsójába.

Igmándi Miklós.

A harmadik.

— Elbeszélés.

Írta: Sienkiewicz Henrik

Fordította: Ifjú Móricz Pál.

(Folytatás.)

— Povero maestro! —

— Hagyd azt a talianust... Hát bevezetsz Kolczanovszka asszonyhoz?

— Kedves Vladek, nem tehetem...

Te most mindenütt Don Juan hírében vagy, azért nem tehetem hogy én, a színészző bevezesselek teged egy olyan asszonyhoz, mint, Heléna, ki egyedül áll s kit oly nagy mértékben megijeszt az általános figyelem.

— Hat te akkor miért fogadsz el?

— En? Az más! Én színészző vagyok, ki réam illesztiment Shakespeare szavait: »Légy bár tisztá, mint a hó és ártatlan, mint a jég, akkor sem lesze-z ment a ragalomtól.«

— Tudod, hogy ebbe megkell bolondul-

ni! Tehát mindenkinek szabad öt megismerni, szabad bozzá jarni, öt megcsodálni, csak nekem nem! És miért? Mert egy jó képet festettem és nemi hírnévre tettem szert!

— A te álláspontodból igazad van, mondja mosolyogva Éva. De most már, megmondom neked, hogy én előre tudtam, miért jöttél hozzám. Osztrzyński volt itt, s határozottan azt állította, hogy »jobb« téged Helénához be nem vezetni.

— Aha, erdem! És te megigerted neki?

— Sőt ellenkezőleg, még meg is haragudtam... De azért magam is azt gondoltam, hogy »jobb« volna, ha Helénát meg nem ismernéd. De most beszéljünk a képedről.

— Hagyj békét a képpemmel és az egész festészeittel. És ha így van a dolog, majd tudok én magamon segíteni. Mert mondom neked, hogy három nap lefolyása alatt megfogom ismerni Kolczanovszka asszonyt, ha mindjárt átruhában jutok is be hozzá.

— Öltöz kertésznek s vigyél egy bokretát, mintha Osztrzyński küldte volna.

E pillanatban egy gondolat cikázott át agyamon, mely oly szerencsésnek tetszett, hogy homlokomra ütötte a s minden haragot, bosszúságot felelve, felkiáltottam:

— Add szavadat, hogy nem árulsz el!

— Szavam rea! mondja Éva kíváncsian.

— Akkor halljad: öreg hárfásnak öltözöm ki. A bozzá való jelm-zem és hárfám orgován, Ukrainát is elég jól ismerem és kis orosz dalokat istudok enekelni. Kolczanovszka asszony pedig Ukrainából való és így biztosan elfogad. Érted most?

— Milyen eredeti ötlet! mondja Éva.

Sokkal inkább művésznő, minthogy ter-ve-m ne tetszene neki. Szavat adta, hogy nem árul el és nincs is semmi ellenvetése.

— Milyen eredeti ötlet! ismétli. Heléna annyira szereti Ukraináját, hogy biztosan könyvekre fakad, ha itt Varsóban hallgathat hazai dalnokot... De mit fogsz mondani, hogy fogod megmagyarázni, hogy mint kerülél ide a Visztula mellé?

Évát is elragadja tüzes heveskedésem. Összeülünk és úgy kóholyok a szabályszerű összeesküvesi tervet... Elhatározódik, hogy megfelelő jellegű arcot csinálók és Éva kocsiában szállít oda, hogy nagyon fel ne izgassuk az utcán járókat. Heléna asszony nem fog tudni semmit sem, csak később, idővel árulja el neki Évuska a titkot.

Pompásan mulatunk a tervünkön, aztán esőközlalni kezdem az Évike kezét és magánal tart reggelire.

Az estét Szuszlovskiéknál töltöm. Kazia kicsit durcaskodik, mert reggel nem jöttem el, de én anyaként türom kicsi szeszélyeit és a hoinapi kalandra és Helénára gondolok.

13.

Reggeli tizenegy óra.

Éva minden pillanatban jöhet:

Háziszóvott az ingem, mely a mellemen

kissé szétnyitlik, hozzá valamikéft foltos, de

rendes szövét zubbonyom van, azonkívül a

tűző, a csizmak és minden egyéb hozzá-

való.

A szürke paróka hajam szememre le-

szik és senki sem mondhatja, hogy parókát

viselek. Szakállam a türelem mesterműve.

Reggel nyolcz óra óta mindig azt csinálom,

hogy erős enyvvel szürke szalakat ragatok

saját hajaim közé, minek következtében oly

erdem-s a kinézésem, hogy talán késő öreg-

ségemben sem leszek olyan... A felhított

szépiatíóli sötétbarna arcom színe és a ran-

czokat Szviatecki éppen genialisan festette ki.

Mint valami hetvenes ember.

Szviatecki azt állítja, hogy a festés helyett modelként is állhatnék, ami a művészetre határozottabb nyereség volna.

Feltizenkettő... Éva megérkezik.

Visele ruhámat egy csomagba kötve le-

küldöm a kocsiba, mert hatha valamiképen at

is kell öltözönm. Aztán vessem a hárfát, le-

me-gyek a kocsiajtóig és mondom:

— Dicsértessék az Ur Jézus!

Éva bámul és elvan ragadtatva.

— Pompás kisorosz! Nagyszerű énekes

öreg! ismétli kacagva. Csak is művész gon-

dolhat ki ilyet.

És maga is olyan, mint a nyári reggel.

Nyers selyem a ruhája és mákvirágok a szal-

makalapján.

A szememet szinte megigézte. Nyitott

kocsiában jött és az emberek kezdenek körénk

gyűlni, de nem törődök velük.

Végre elindul a kocsi, szívem úgy dobog

— negyedóra múlva meglátom az almodott

Helénát. Még nem mentünk szazlépést, már is

találkozunk Osztrzyńskiivel.

Ez az ember mindenütt ott van!

Midőn észrevesz bennünket, megáll, kö-

szönti Évuskát, aztán élesen vizsgálgatni kezd

bennünket, de különösen engem... Nem his-

szem, hogy felismert; midőn előtte elmen-

tünk, megfordított a fejem és látom, hogy meg

mindig ott áll és tekintetével követ bennünket

Csak az utca fordulónál tűnik el szemeim

elől. A binió meglehetősen gyorsan halad,

megis nekem egy ökökvalóságának tetszik ez

az utazás. Végre megállunk a Belvédere-séta-

nyon...

A Heléna háza előtt állunk.

Berohnok az ajtóhoz, mintha égne.

Évus utánam szalad és kiáltja:

— Milyen kiállhatatlan öreg!

Egy igen előkelő kinézésű komornyik

* Povero maestro: szegény mester!

Könyves TÓTH MIHÁLY.

A nagy halott ravatalát úgy tegnap, mint ma d. e., igen számos látogatták. Az a szeretet, az az őszinte ragaszkodás, melylyel Debreczen nepe K. Tóth Mihály iránt viseltett, fényesen nyilvánul azon részvétben, melylyel a ravatalát körül veszik. Bizonyos, hogy koszorúkkal is elborították volna azt, de a család kérésére ettől elállottak. Nagyon helyesüljük a gyászoló családnak e kérelmét, mert bizonyára tulságos kultusz már az, melyet a koszorúkkal űzni szoktak.

A heves-nagy-kunsági egyházmegye, mely a család kéréséről idejekorán nem értesülhetett, havasi gyópárból és babérlevelekből összeállított gyönyörű koszorút küldött egykori esperese ravataára. A család azonban, ragaszkodva az elhunyt végső óhajához, elbátározta, hogy e koszorút se téteti a ravatalra hanem majd a K. Tóth Mihály síremlékére helyezi.

Részvét-iratok és részvét-táviratok, mint már említettük, többnyire az első szülött fiú, K. Tóth Kálmán lelkész nevére címzve, igen nagy számmal érkeztek. Már tegnap megérkeztek a következők:

D a v i d h á z y János esperestől: „Gyászotokban részvétellel osztozunk“.

H e g e d ű s Sándor orsz. képviselőtől: „Feleségemmel együtt, őszinte részvétellel fejezem ki derék atyád halála felett“.

S z á s z Domokos erdélyi ev. ref. püspöktől: „Fogadjátok legőszintebb részvétem kifejezését — kegyelettel áldozom én is a megdicsőült nemes emlékének“.

S z á s z Károly dunamelléki ev. ref. püspöktől: „Drága édes apátok elhunyt felett fogadjátok Tőmmel együtt fájdalmas részvétem őszinte kifejezését“.

K ö r ö s i Sándor orsz. gyűl. képviselőtől: „Fogadjátok ön és a tisztelt család igaz részvétellel elhunyt atyját, az én volt jósef-stádti fogolytársam hamvai felett. Könnyű legyen a föld, nyugodjék békevel“.

B a l o g h Albin budapesti rendőrkapitánytól: „Fogadjátok családom nevében is őszinte részvétellel“.

M a d a r a s z Imre karczagi ev. ref. lelkész, kit a gyászjelentés-terület végzésére fölkérték: „Testvérem temetése miatt, mely épen szerdán lesz Török-Szent-Miklóson, csak cüütörtökre mehetek. Ha addig várható, készen megyek. Fogadjátok legőszintebb részvétem kifejezését“.

Személyesen is számos fejezték ki részvétüket a gyászoló család előtt. A legelső közt érkezett meg Kiss Áron püspök, ki a halálhír vétele után azonnal kitérte a gyászlófogót, Wolafka Nándor r. kath. esperes-plébános, a debreczeni ev. ref. lelkész s tanárok, Degenfeld főispán, Simonffy polgármester, ev. ref. presbiter, a városi tanács és a törvényhatósági bizottság tagjai. stb.

Debreczen vidékéről az ev. ref. lelkészek nagy számmal érkeztek városunkba, hogy az ősz patriarchának, mindnyájunk büszkeségének megadják a vegtszésségételt.

A temetés.

Ma d. u. 2 óra előtt megkondultak mind négy ref. templomunk tornyaiban az összes harangok. A nap már jóval előbb nagy csoportokban megindult a kis templom felé, melyet zafolajás megtöltött a közönség, úgy hogy a későbbben jövők helyet egyáltalában nem kaphattak.

A Széchenyi-utcai lelkései lak előtt tört, egészen a Széchenyi-utca közepéig, elleppte a gyászszertartásra megjelölt közönség. Ilyen temetést Revész Balint halála óta nem látott Debreczen, mely város őszintén meg tudja büszküllni nagy embereit.

A lelkései lakudvarán állott az egyszerű koporsó. Nem ékítette egyéb a gyászfátyallal bevonat babilonál. Körülte foglaltak helyet, ft. Kiss Áron püspök vezetése alatt, a lelkészek és tanárok; képviselve volt minden felekezet, minden tanítvány; megjelentek továbbá az állami és törvényhatósági hivatalok képviselői, társadalmunk minden osztályának tagjai, szóval elmondhatjuk, hogy jelen volt egész Debreczen.

Hideg, de verőfényes teli idő volt. — A 48—49-iki honvédek gyászfátyolos harci lobogóját és fekete gyászlófogóját a teli napsugár aranyos fényvel öntölte el. Az ags honvédek könnyező szemekkel állottak a hős lelkű pap ravatala mellett. Kortársuk, lelkesítőjük volt az elhunyt, méltán gyászolhattak tehát ok is. A lelkész-lak kapujában a városi hajduk és a temetkezési intézet díszmagyarba öltözött testőrei állottak sorfalat.

A főiskolai kántus gyászdala után megindult a menet a kis templom felé. A koporsót a kis templom főiskolai tanárok és lelkészek vitték. A templomban nem ferve el a közönség, százan és ezren a templom előtt foglaltak helyet, hogy a gyászmenethez csatlakozzanak.

Z s i g m o n d Sándor, H.-Szoboszló ékes szavu lelkése és B a l o g h Ferencz, a nagy hírű debr. hittanár, tartottak a templomban gyászbeszédet, melyek alatt szem nem maradt szárazon s buzgon zengett az ének, mely a kistemplomban tartott patens-gyűlés alatt is merészen foharsogott:

„Te benned biztunk eleitől fogva“... A templomi gyászszertartás után, a Kos-

suth-utcai temetőbe vitték a koporsót. Elő mentek az ags honvédek, zászlóikkal. Utánok beláthatlan nepcsokaság kísérte a dicső halottat utolsó útjára.

Nyugszék innár. Áldás és béke hamvaira!

Fentebb említettük, hogy számos vidéki lelkész érkezett a temetésre; a karczagi egyház pedig, melynek egykor Könyves Tóth Mihály szeretett lelkése volt, 20 tagu küldöttség által képviseltette magát, Hajnal Elek vezetésével, a temetésen. De a világiak részéről is számosan érkeztek vidékről, különösen a közeli hajdu-várokból.

Részvét-táviratokat küldtek újabban a gyászoló családhoz: Vallyi János egyh. ker. főgondnok, Horthy István egyházmegyei gondnok, Gyöngyössy és Torma min. tanácsosok stb. A ravatalat 3000-nél több látogató tekintette meg.

Boros Sándor ur Debreczenből, koszorúmegváltás czimén, 5 forint küldött K. Tóth Mihály sírkövére; ugyanazon czim alatt, ugyanazon czélra, a karczagi ev. ref. egyház 50 frtot adományozott.

NYILTTÉR. *)

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Az igazság érdekében kérjük a következő helyreigazító soroknak helyet adni. Egy Eremitás Pál nevű kikindai lakos nyilatkozatot tett közze ellenük, melyből csak annyi a való, hogy vele perben állunk, minden egyéb ténybeli állítása a valósággal ellenkezik. Perel pedig azért, mert a tényleges, igazságos és méltányosan megállapított jégkárösszegegen felül nem akarunk neki annyit fizetni, mint a mennyit ő követelt. Az általunk alkalmazott becsü alkalmával 3675 frtban állapították meg a jégkárt, ezzel megkínáltuk, miután nem fogadta el, az összeget készpénzben bírói letétbe helyeztük; ott van az ma is, ha tehát a nyilatkozatban arra hivatkozik, hogy ügyvédjét értesült, hogy az összeget utólagosan a bírói letétből felvettük, akkor ő vagy ügyvédje, tudva valótlanul állított.

Különben nagyon csalódnék valaki, ha azt hinné, hogy Eremitás ur tételi közzé e nyilatkozatot, mert ez tudunkkal Magyarországnak majdnem minden vidéki lapjában megjelent, oly vidékeken is, hol Eremitás ur soha sem járt, elannyira, hogy e nyilatkozat közzétételének költsége sokkal többre ragnak, mint a mennyit kártérítés czimén rajtuk követel, ránk sem gyakorolhat vele pressziót, mert hiszen a bíróság dolga karigénye felett határozni, a való tehát az, hogy a közönség félrevezetésére ép azok aknazák ki az Emeritással történt esetet, a kiknek érdekében áll tekintélyünket a közönség előtt lerontani, mely törekvással szemben kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy sok száz kárvallott feleink közül Eremitás Pál az egyetlen, kivel akarunk ellenére kénytelenek vagyunk több biztosított feleink érdekében pert veselni, holott némely nagy biztosító részvénytársaság, mint statisztikailag ki lehetne mutatni, jóformán a perekből él, mert hiszen ép az ezen téren szerzett szomorú tapasztalatok készítették a gazdasági egyesületeket, hogy Mezőhegyesen okt. 30-án országos kongresszusra összegyűlvén, a méltánytalan, erőszakos és igazságtalan kárfelveteli eljárással szemben orvoslast keressenek. Látható ebből, mennyire alaposak az immár országosra terjesztett nyilatkozat vádjai, a melyek jellemzésére elég, ha kiemeljük, hogy részben teljesen koholtak, részben elferdítve, részben tudva hamisan idéztettek. Bárki meggyőződhetik kötvényfeltételeinkből, mindent fog benne találni, csak azt nem és úgy nem, a mit és a mint a nyilatkozat azt állítja.

Egy igaz, hogy a tizkár nálunk három nap alatt jelentendő be, a részvénytársaságoknál azonban általában 24 óra van a kár bejelentésére megállapítva; a 14 §. elferdítve közölte, mert ez csak azt tartalmazza, hogy ha az ajánlatba valótlán és hamis adatok bebizonyíthatólag a szövetkezet károsítását célzó szándékkal igttattak, a biztosított fél kártérítése elenyészik. Ezt mondja a törvény is és magyarázatra nem szorul. A 22 §. ugyan csak elferdítve idéztett, mert erős szelvéssz idején minden jóra való gazdaember a gőzgépeket való cséplés körül maga is a legnagyobb elővigyázatot tanusítja. Ugyanily megítélés alá esik a nyilatkozatnak az alaptökére vonatkozó része is, mert daczára annak, hogy mint szövetkezet nincs szükségünk oly alaptökére, mint a részvénytársaságoknak, mi a törvény által előirt biztosítási alapnak kétszeresét tettük le és pedig készpénzben. A mennyiben pedig az ezután megalkotandó törvényes intézkedések visszahatólag is nagyobb biztosítási alapot fognak kívánni, biztosíthatjuk az Eremitás ur háta mögött rejő biztosító részvénytársaságokat, hogy a törvény ezen követelményének is megfognak annak idején felelni.

Különös, hogy Eremitás, a ki takarékpénztári igazgató és földbirtokos, az új és még nem is közzétesztet forgó biztosítási törvényjavaslatokat ennyire tanulmányozta. Avagy voltak oktatói?

Ilyen inspirált és Eremitás urtól teljesen idegen vidéki lapokban megrendelésre közzé-

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

tett nyilatkozatok úgy hisszük a józan gondolkodásu magyar gazdaközönségnél ép azt fogják eredményezni, hogy még csak annál szívesebben ragaszkodják szövetkezetünkhöz, melyről minden független és elfogulatlan gondolkodó ember elismerni kénytelen, hogy üdvös működésével nem szolgált rá ezekre a támadásokra.

Folytatni fogjuk teljes buzgalommal megkezdett működésünket és hiven maradvá a magunk elé kitűzött célhoz, már működésünk tenye által is kényszeríteni fogjuk a biztosító közönségen meggazdagodott biztosító részvénytársaságokat, hogy dk is eddigi tulmagas díjakat alább szállítsák, annak daczára, hogy »szaklapjaikban« a díjak felemelésének szükségességét hangoztatták.

Ezáltal szövetkezetünk közvetve is nagy szolgálatot tett és tesz, kivált a gazdaközönségnek és ez magyarázza meg, hogy miért terjesztik a biztosító r. társaságok Eremitás nyilatkozatát oly kitartóan, miért indítottak meg ellenünk országosra azt a hajszát, mely a mi létjogosultságunkat, közszükségst képező törekvésünket csak annal fenyegetben igazolja.

(50.) Tisztelettel Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Febr. 6-án: és 7-én: K ü z d e l e m a l é t é r t. — Daudet színműve. — Febr. 8-án: Sz ö k ö t t k a t o n a. — Népszínmű. — Febr. 9-én: K i r a l y s z ö k t e t é s. — Operette. — Febr. 10-én: É j j e l a z e r d ő n. — Népszínmű.

Közgazdaság.

* Kendertermelés az Alföldön. A földművelésügyi miniszter a mezőhegyesi állami birtokon nagyszabású kendertermelőtelepet szándékozik létesíteni. A terv kivitele érdekében összekötöttesbe lépett egy nagyobb vállalkozóval, a ki tíz evre kötelezte magát, hogy a mezőhegyesi menses-uradalmon termelendő nyers kender megszabott áron átveszi, sőt ennek feldolgozására ott a helyszínen nagyobb szabásu ipartelepet is létesít. A miniszterium és a vállalkozó között létrejött egyezmény értelmében az állam rendelje be a szükséges épületeket és a munkaslakásokat, míg végzet a belső felszerelés és a gépek installációja a vállalkozó rovására történik. A miniszterium már régebb idő óta tételtet kísérleteket Mezőhegyesen a kendertermeléssel, melyek mind igen jó eredményt szolgáltattak s e termelési ág nálunk könnyebben honosítható meg, mert lehetővé teszi az intenzív gazdalkodás legmodernebb formáját, a változgatdságot. A mensesbirtokon a kendertermelés kedvért emelendő épületek, melyek részben már építés közben vannak, körülbelül 30 ezer forintba fognak kerülni. Az új iparvállalat még ebben az évben megkezdni működését, oly módon, hogy a mensesbirtok időszakai munkásait szabad id-jük tartamára alkalmazza. A marosmenti megyékben igen nagy érdeklődéssel kísérik az ügyet, mert a gazdak nagy része siker esetén szívesen honosítaná meg birtokán a kendertermelést.

Budapesti gabonátözsde. Hivatalos jegyzések február 4. — Buza öszre 7.05 pénz, 7.06 áru. tavaszra 6.74 pénz, 6.76 áru tengeri 1895.máj.—jun.-ra 5.89 pénz, 5.91 áru Zab tavaszra 6.03 pénz, 6.05 áru. káposztarepce aug.—zept. 10.05 11.10 áru.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Február 4. a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint 400 kilgron felüli sulyban) 40—40½,— 2. Öreg közép (páronkint 300—400 kilgr sulyban) 40—40½,— 3. Fialat nehéz (páronkint 320 kilgron felüli sulyban) 41½,— 4. Fialat közép] páronkint 251—320 kilgr, sulyban 42½,— 43.— 5. Fiala könnyű (páronkint 250 kilgrm terjedő sulyban) 46—47.— II. Magyar szedett: . Nehéz (páronkint 280 kilgron felüli sulyban) 40.—41½,— 7. Közép (páronkint 220—280 kilgr, sulyban) 42.—42½,— 8. Könnyű (páronkint 280 kilgrig terjedő sulyban) 46.—47.— Ijl. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 kilgron felüli sulyban) 41.50 — 42. 10. Közép (páronkint 220—260 kilgr. sulyban) 41.50—42.— 11. Könnyű (páronkint 220 kilgrmterjedő sulyban) 40.— 42.— Sertés létszám február 3. napján volt készlet 117,535 darab.

NÉVSORA

a debreczeni közhasználatu távbeszélő hálózatba bekapcsolat előfizetőknek betűrendben. Figyelmeztetés: A központi hivatalban a bekapcsolás csak akkor teljesíthető, ha az előfizető a hívott számát (és nem nevét) mondja be.

- 69. Államvasutak állomás főnöke. 75. Államvasutak üzletvezetője. 124. Alter S. »Corso« kh. 82. Áron Manó és Társa Széchenyi-u. 1811. 132. Dr. Bakonyi S. ügyvéd. 65. Dr. Balkányi Ede, orv. 91. Dr. Balkányi Emil orv. 34. Dr. Balkányi Miklós lakása. 40. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi irodája. 84. Bauer és társa gépgyára. 112. Bechert Manó irod. 36. Berger Henrik, irod. 8. Berger Henrik nyírál. 37. Berger Jenő műépítész lakása. 149. Biedermann E. és Fiaczög posztó üz. 166. Dr. Brüll Bertalan ügyv. irod. 120. Burger József fiz. hit. jegyző. 135. Dr. Burger Péter orv. 83. Csásiné. 70. Csanak József nagyker. 88. Csanak J. nyírálak. 90. Dr. Csikos Sándor, orv. 18. »Debreczeni« szerk. 35. »Debreczeni Ellenőr« szerk. 104. Debreczeni Első Takapénztár. 131. Debreczeni fa-szövetkezet irodája. 55. »Debreczeni helyi vasute irodája. 43. »Debreczeni helyi vasut nagyerdő indóház. 184. »Debr. Híradó« szerk. 20. »Debr. Hírlap« szerk. 2. Dohánygyár. 142. Dréher A. serfőz. főr. 187. Debr. első terrakotta majolika és kályhagyár. 188. Debr. els. terr. maj. kály. gy. belső irodája. 183. Dobó S. kály. tulajd. 79. Első debr. fakeskeskedő társ. irodája. 17. Első debr. fakeskeskedő társ. főközléti irodája. 52. Első magyar ált. bizt. társ. 9. Eprekerti faraktár. 139. Fabriczius G. nyírálak. 140. Falk Armin üzlete. 150. Falk Á. kefégyára. 172. Dr. Fejér Ferencz ügyv. iroda. 14. Fehér D. »Bika« sz. 176. Fényes Mór férfiruha ruharakt. 46. Földmester. 68. Földpán. 155. Dr. Freund Jenő ügyv. 13. Fűrst Máttyás és Fiaczög és Áron Mezőg. iroda 168. Fischer Jakab gazd. gép raktára. 103. Gebauer K. temet. int. Kossuth-u. 1. 60. Gebauer Károly érczkoporsó gyára. 165. Geiger S. termker. 145. Geréb Fülöp fűszerüzlete. 78. Gerster Kálmán s Részler Richard mérnök és építész vállalkozók. 85. Glück Adolf pinceszér ügyv. 16. Goldblatt testv. gőzm. 89. Gondy és Egy fényképeszeti műterem 141. Gunst Ernő építkez. czikkéi irodája. 159. Gyepmesteri telep. 117. Hochfelder J. irodája. 102. Dr. Holländer Deszö 162. Huszár Károly ügyv. irod. főter. 1. Huszár laktanya. 3. Honvéd-gy. ezr. parancs. 94. Iparegyesületi lakárkés és hitelintézet. 81. Ipar- és kereskedelmi bank. 106. Dr. Irinyi István ügyvédi irodája. 39. »István« gőzmalom 120. Izraelita hitk. jegyző. 113. Járányi kórház. 114. Kardos L. lakása. 113. Kardos L. nagykereskedő. 153. Dr. Kardos S. ügyvédi irod. és a »Kir. Táblaí Ertesítő« szerkesztősége 66. Kegyelt temetkezési intézet 118. Dr. Kemény M. ügyv. 19. Keresk és iparkamara 59. Killer Ede huterker. 152. Klein Bernát üzle. 160. Klein I. listkeresked. 154. Klein Miksa bor-,szesz és sóraktár. 77. Klein Mór és Péterffy fakeskeskedők. 177. Khon és Markovics nemzetközi sórcs. 185. Kohn A. és fia czög. 67. Dr. Kola János, ügyv. 103. Komlóssy Arthur ügyvédi irodája. 22. Kóncecs G. fűszerüzl. 125. Kölcsönsegélyező-egyl. 101. Közgazdasági bank. 11. Közkórház. 186. Közvéghid. 157. Id. Kuczik Gábor üzl. és irodája. 30. Kunz József és Társa czög. 54. László Alb. könyvk. 191. Lám Sándor üzlete. 74. Légszergyár.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felső-szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

(446)

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Co
 FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
 Mindenhol kapható.
 Vezetőnyelv: RUDA és BLOCHMANN, Budapest és Bécs.

Téglaégetőtelepek
agyagárúk
 chamotte- és keramit-gyárak

Czementégetők, mészégetők

teljes tervek, égető-kemencék minden-
 nemű szerkezetben, berendezések és
 gépezetek, minden a legújabb jónak bizo-
 nyult kivitelben.

Hotop Ernő

agyagipar-mérnök
 BUDAPEST BERLIN BRÜNN
 Külső váci-ut 70. | Kurfürstentrs 122. | Olmützergerasse 9
 Prospectusok és felvilágosítások ingyen
 és bérmentve. (410.)

Meghívó.

Az érmihályfalvai, takarékpénztár és hitel szövetkezet
 tagjait van szerencsém ezennel f. évi
február hó 15-én

d. e. 9 órájára
rendkívüli közgyűlésre
 meghívni.

TÁRGY:

1. Az évi mérleg és számadás meg-
vizsgálása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bi-
zottságnak jelentése.
3. Felmentvények az igazgatóság és
felügyelő bizottság részére való megadása.
4. A főszámolás iránti végleges, és
az egyesülés folytán szükséges czégtörlés
iránti intézkedés.
5. Netáni indítványok.

Megjegyeztetik, hogy a mérleg és
számadások az intézet helyiségében a
mai naptól a t. tagoknak megtekintés
végett rendelkezésre állanak.
Fölvijjuk egyuttal mindzok-
kat, kik az »Érmihályfalvai takarékpénztár-
és hitel szövetkezet irányában valamely jog-
ot vagy követelést érvényesíthetni vél-
nek, hogy azt a jelen hirdetmény közzé-
tételétől számított 6 hónap alatt meg-
tegyék, mivel ezen idő elteltével a szö-
vetkezet vagyona, a netáni követelésekre
tekintet nélkül, tényleg fölosztatni fog.
A szövetkezetnek kötelezettségeit a
»Kereskedelmi és iparbank részvénytár-
saság« Érmihályfalván teljesíti, mint a
mely intézettel a szövetkezet egyesült.
Kelt Érmihályfalván, 1895. Jan. 30.

Az igazgatóság.

Eladó luczernás.

A Csige kertben,
 a h.-bösörményi országút mel-
 lett, az újonnan épült honvéd
 kórházzal szemben, **három**
és fél nyilas

luczerna föld

eladó. — Tudósítás szereshető
 kis-mester-utca 1120 sz. alatt.

AZ ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT
DEBRECZENBEN

XXII.

évi rendes közgyűlését

1895. évi február hó 10-ik napján délelőtti 10 órakor saját irodai
 helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.
 Az igazgatóság jelentése az intézet irodájában 1895. február hó
 1-től az érdekeltek által megtekinthetők.

Tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A zárszámadás betérjlesztése és a nyereség felosztása iránti
intézkedés.
4. Két igazgatósági tag választása.
5. Három felügyelő bizottsági és két póttag választása.

Leszállított árak.

Leltározás alkalmából az alant jegyzett árakat e hó 10-dikétől
tetemesen leszállított áron árulom ki.

Ugymint:
 50 darab Asztali készletek Fayansból és porcellamból.
 200 darab Thea, kávé, fekete kávé készletek Fayansból és porcellamból.
 100 darab Mosdó készlet Porcellan. Fayans és Zománczból.
 300 darab Alló és függő lámpák vilány égőkkel.
 Zománczozott főző edények fazekak.
 Zsposz bodonok, vevőingok.
 Czín lemez, víz hordók, dézsák, kupák, öblögetők.
 Evő eszközök, fa, csont, nyéllel.
 Disz asztalok, oszlopok.
 ÜVEG KESZLETEK MINDEN KIVITELBEN.
MENYASSZONYI KELENGYÉK
 bevásárlásánál 1/10-ot engedményezek. — Vidékre csomagolást nem számítok, uton törhető károkat
 megtéríték.

Ij. PÁJER JÓZSEF
 Debreczen, főpiacz.

Leszállított árak.

MEGHIVÁS.
 AZ ÉRMELLÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR
 1895. február 24-én d. e. 9 órakor
 Székelyhidon a takarékpénztár üzlethelyiségében
XXII. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Az 1894. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
3. Tiszta nyereség felosztása.
4. Jötekmegosztásra eső összeg felosztása.
5. 225 forint értékű váltó leírása iránti javaslat.
6. Magyary Miklós volt pénztárnok cautiójának felmentése iránti javaslat.
7. Igazgatósági jelentés a részvény díjak befizetéséről, és az ideiglenes részv-
nyek helyett 200 korona értékű részvény kibocsátásáról.
8. Indítvány 500 új részvény kibocsátása iránt.
9. Az alapszabályok értelmében szükségessé vált következő választások u. m.
a) elnök.
b) alelnök mint vezérigazgató.
c) öt igazgatósági rendes tag.
d) öt igazgatósági póttag.
e) három felügyelő bizottsági rendes tag.
f) három felügyelő bizottsági póttag választása.
10. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.

Figyelmeztetés.

A közgyűlésen szavazataikat csak azon részvényesek érvényesíthetik, kik saját
 neveikre szóló 200 korona értékű részvényeiket személyesen, vagy meghatalmazott
 részvényes társaik által a közgyűlés megnyitása előtt az igazoló bizottságnak bemutat-
 ják; megjegyeztetik, hogy a régi ideiglenes részvények, részvénydíjaknak kellő időben
 történt befizetését igazoló nyugtak felmutatása mellett, a közgyűlés megnyitása előtt
 200 korona értékű részvényekkel kicserélhetők.
 Továbbá a zárszámadás és az erre vonatkozó iratok az intézet helyiségében
 minden részvényes által, az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Az igazgatóság.

(52.)

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Égész évre 10 forint —
 Félévre 5 —
 Negyedévre 2 — 50
 Egy órára 1 —
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden
 egyéb a szerkesztőre (Főtitkár) kizárólag
 bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főtitkár: K. Lajos Könyvtárnokmester
 és a kiadóhivatalban (Főtitkár 1895.
 máj.)

Könyves Tóth Mihály

Elhunyt, pihen me-
 josefstadi várbörtön-
 86 éves Könyves Tóth
 sereg jeles és képzett
 legjelesebbje.

Elnémult az ékes
 zárt melegen dobogó
 többé, a kéz, mely
 mozog.

A mit tettél, sz-
 azok hazánk fiai, fel-
 tagja előtt.

Hazafias érzülete-
 teted, hajlíthatatlan jell-
 való tántoríthatatlan
 tatlan oszlopot emelt
 a századok vas fog-
 misíteni.

Dicsőült! Szem-
 azon arcvonásokkal
 rándultak, midőn a
 ítélet felettünk elhang-
 kegyelem szó, 20 év
 bilincsekben.

Együtt szenvedt-
 havában, jég, fagy kö-
 kénytelen hurczoltatá-
 Ez volt a végpont, a
 ürege szabadságunka-
 lemünket le nem bili-
 fél év múlva a josef-
 kő lettünk.

Mit tett itt a bi-
 lek? Miután a fogoly-
 kálhatott, a szellemi
 mértékben fokozódott.

Írás volt a szelle-
 volt eleme Könyves-
 velt laktársannak, ill-
 nak. Nagy gondtal-
 essay-ból, majd Gibb-
 művéből, mely a ró-
 nyatlásának okait tá-

A „DEBRECZEN

Az

Rajz az Al-
 Irta: P. R. R.
 Fordította

Halga! lépteket h-
 a fali óra ketyeg. Mar-
 meg rendes sétáját s me-
 akarja — egy darabig
 a csöndes kis paraszt h-
 a munkára és este a pl-
 A paraszt mindennap f-
 s az jár — el. Hej, gon-
 nem is lehet az embert-
 a kedves, régi fali óra
 fakul, mint a nagyanyó-
 akadozik, mert a kerek-
 szen a paraszt sincs va-
 Egy fából készült
 mint a meddig három p-
 dig egyforma, mert a
 óra életét is meghossz-
 még a negyediket is tul-
 milyen, rossz esztendő-
 mindig egyformán jár.
 ség és halál nem gátolj-
 beri kézből még nem k-
 borasztóbb és irtózato-
 ez a titokzatos valami,
 eltűnő napjainkat. Ha
 rogy össze, az óra meg-
 tyeg, ismét fölhúzzák s
 sirján már régen lelege-
 az óra még mindig jár.

S mivel ilyen tart-
 den tizedik vagy tizen-
 hogy egy ketyegő és ca-
 pelő ember lép be a
 am ez! ha ugy vesszük
 visz a hatán; a háznő
 lakodalmat, a paraszt a
 örömet, a parasztnak a